

Motion till riksdagen 2005/06:Sf342

av Luciano Astudillo och Veronica Palm (s)

Ungas psykiska hälsa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att uppmuntra till forskning kring varför antalet sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa, depressioner och utslagning bland ungdomar ökar.

Motivering

Stress, sömlösa nätter, höga krav och förväntningar. Ungas livsvillkor har på senare tid försvårats radikalt. Unga i dag mår sämre än tidigare ungdomsgenerationer.

Under det senaste året har man också kunnat se att antalet sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa ökat dramatiskt bland ungdomar. En undersökning gjord av Alectra visade att antalet nyanmälda långtidssjukskriva under perioden 1998–2003 på grund av utbrändhet, depression eller svår stress ökat från 1 118 till 5 307 fall. Samma undersökning visade att det är människor under 35 år som drabbats hårdast av sjukskrivningar på grund av psykiska problem. I en annan studie gjord av Försäkringskassan i Skaraborg visade det sig att nästan hälften av alla unga sjukskrivna i Skaraborg går sjukskrivna på grund av psykisk ohälsa.

Eftersom det handlar om unga personer i början av sitt yrkesverksamma liv är det särskilt allvarligt. Etableringen i vuxenlivet har försenats och försvårats.

Det finns många orsaker till detta. Avhoppen från gymnasieskolan, inte minst de yrkesinriktade programmen, är många. Ungdomsarbetslösheten är rekordhög. Många ungdomar får därmed inte chansen att komma in på arbetsmarknaden och går därför miste om viktig arbetslivserfarenhet. Utan arbetslivserfarenhet krymper chansen att få arbete. En ond cirkel skapas, fylld av bristande motivation, försämrade självkänsla och mindre hopp om framtiden – en känsla av att inte vara behövd och bli över. ”Unga utanför” är en

Fel! Okänt namn på

utsatt grupp, som löper större risk än andra att vårdas för missbruk, psykiatriska problem och självmordsförsök.

Att fler väljer att studera efter gymnasiet leder också till en viss "förse-ning" av etableringen. Nästan var tredje ung kvinna och var fjärde ung man studerar. I sig är detta inget problem, utan snarare positivt, så länge man inte väljer studier för att slippa arbetslöshet.

Men därutöver kan man också se att en växande andel unga människor slås ut på grund av depression. Unga tjejer och ungdomar med utländsk bakgrund är särskilt drabbade. Men generellt mår ungdomar sämre. Vad det beror på finns väldigt lite kunskap om. Kraven som samhället ställer på en och förväntningar man har själv är två faktorer. I dag ska man hinna med att resa, förverkliga sig själv, studera, göra karriär, bilda familj, m.m. Oron att inte leva upp till krav och förväntningar leder säkert till ökad oro för framtiden. Många unga känner sig dessutom ensamma. Och saknar sammanhang och mening med livet.

Det behövs ökad kunskap om det sist nämnda. Vad är det i samhället vi lever i i dag som gör att en växande andel unga människor inte orkar med trycket? Vad gör att alltfler unga tjejer och killar "går i väggen"?

Stockholm den 28 september 2005

Luciano Astudillo (s)

Veronica Palm (s)